

Uvodna riječ

Poštovani i dragi čitatelji, pred vama je 6. zbornik radova *Savjetovanje za lektore hrvatskoga kao inoga jezika*, a nastao je kao rezultat jezikoslovnih i glotodidaktičkih promišljanja o hrvatskom kao drugom i stranom jeziku, većinom izloženih na Stručnom i znanstvenom savjetovanju za lektore hrvatskoga kao inoga jezika, kraticom SIH, koje svake godine organizira Croaticum – centar za hrvatski kao drugi i strani jezik na Odsjeku za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja. Izrazito nam je drago što ćemo vam i ovim zbornikom moći približiti i učiniti dostupnim nova istraživanja, primjere iz prakse kao i pokušaje da se određene pojave u jeziku osvijetle iz drukčije perspektive.

Zbornik sadrži sedam radova, četiri prikaza lektorata te četiri prikaza recentnih knjiga iz područja jezikoslovlja, fonetike, dramske pedagogije te jednoga udžbenika.

Prvi dio zbornika čine gramatički i metodičko-didaktički radovi, dok su u drugom dijelu zbornika predstavljeni lektorati te nova izdanja knjiga koje mogu koristiti onima koji se bave hrvatskim kao inim jezikom.

Igor Marko Gligorić uviđa potrebu za sustavnijim pristupom poučavanju uzvika, veznika i čestica o čemu piše u članku *Pristup(i) malim riječima u hrvatskome jeziku kao inojezičnome*. Analizira pristup malim riječima u udžbenicima i ostalim materijalima relevantnima za poučavanje hrvatskog kao inog jezika, upućuje na njihovu visoku frekventnost u govornoj i pisanoj komunikaciji te zapaža da im se u poučavanju često pristupa na isti način kao i velikim riječima.

U članku *O izricanju namjere i uzroka: prijedlog radi* Darko Matovac doprinosi opisu ambipozicije *radi*, prijedloga koji je zbog svoje kompleksnosti nerijetko izazovan za usvajanje govornicima hrvatskog kao inog jezika, a autor ovim radom nastoji doprinijeti opisu izricanja uzorka i namjere u hrvatskom jeziku jer smatra da je dobar i kvalitetan gramatički opis jezika polazišna točka za uspješno poučavanje.

Marica Čilaš-Mikulić i Ranka Đurđević u uvodnom dijelu svojega članka *Poučavanje diskursne kompetencije u hrvatskome kao inome jeziku* daju teorijski okvir proučavanju i poučavanju diskursne kompetencije u hrvatskome kao inom jeziku. Osobito su vrijedni primjeri vježbi za postizanje diskursne kompetencije u usmenoj i pisanoj proizvodnji, koji su prvenstveno namijenjeni govornicima hrvatskoga kao inoga jezika, ali se mogu dobro implementirati i u nastavu hrvatskoga kao materinskoga jezika.

Aktualnu i relevantnu problematiku razumijevanja važnosti razvoja vještine govorenja, kao sastavnom dijelu usmene komunikacije, u procesu učenja stranoga jezika te njezina vrednovanja unutar obrazovnog procesa donosi Andrea Beata Jelić u članku *O vrednovanju vještine govorenja na stranome jeziku*. Autorica govori o važnosti kriterijskog vrednovanja koje s jedne strane može pomoći nastavnicima u procjenjivanju ovladanosti vještine govorenja kod učenika, a s druge strane može pomoći učenicima kod samovrednovanja.

O povezanosti izgovora i razumljivosti izgovorenog pisale su Mateja Šporčić i Lana Domšić u svojem članku *Reakcije izvornih govornika hrvatskoga na izgovor hrvatskoga kao J2*. Autorice su predstavile rezultate svojega istraživanja o povezanosti triju dimenzija odgovora izvornih govornika, objektne razumljivosti, procijenjene razumljivosti i akcentiranosti, na govornu produkciju govornika francuskog, španjolskog i ukrajinskog jezika, a koji uče hrvatski jezik na razini A2. Istraživanje je pokazalo da izvorni govornici s relativnom lakoćom razumiju što neizvorni govornici govore, uz jasnu svjesnost da je riječ o strancima, ponajprije zahvaljujući razlikama u naglašavanju riječi. Rad je otvorio mjesta za brojna druga istraživanja s većim brojem ispitanika, izvornih govornika i drugih jezika.

U obrađivanju nastavnog gradiva Aida Korajac kao koristan oblik motivacije učenika vidi glazbu i o tome piše u članku *Glazba kao lingvodidaktičko sredstvo u nastavi HIIJ-a*. Glazba je koristan medij za predočavanje kulture i običaja jednog naroda, no može biti i koristan alat u uvježbavanju gramatičkih i komunikacijskih kompetencija. Zahvaljujući uporabi pjesama u nastavi i vježbama pripremljenima na temelju njih, autorica smatra da se razvijaju receptivne i produktivne vještine kao i vještina pisanja. Nadalje, osim što učenici mogu poboljšati svoja gramatička i leksička znanja, glazba im može pomoći i u otklanjanju straha od jezika.

U članku *Drugotnost i margina u Ex Pontu i Nemirima Ive Andrića kao poticaj za razvijanje govorne i pisane kompetencije* Diana Njegovan na primjeru književnih tekstova prikladnima za više stupnjeve učenja jezika objašnjava kako funkcija književnosti u nastavi može biti trojaka – studenti se mogu upoznati s književnim temama, promišljati o kulturi te razvijati gramatičku i komunikacijsku kompetenciju. Na temelju analize tek jednog ulomka, učenici mogu napredovati u stečenim znanjima ili pak usvojiti nova, a autorica smatra da bi neke pojave u jeziku tog istaknutog pisca mogle otvoriti i dodatna pitanja.

I na koncu, na kraju zbornika moći ćete pronaći prikaze nastavnog i znanstvenog rada na visokoškolskim ustanovama (u Ljvivu, Bukureštu, Sofiji, Padovi) na kojima se poučava hrvatski jezik, a koje su detaljno zabilježile Ljudmila Vasiljeva, Sanja Franković, Anamarija Sućec i Vini Mušac, kao i prikaze korisnih izdanja iz područja jezikoslovlja, fonetike i dramske pedagogije te prikaz jednog udžbenika koje su sažeto i informativno pripremile Marica Čilaš-Mikulić, Arnalda Dobrić, Aida Korajac i Milvia Gulešić Machata.

Zahvaljujemo svim autorima na vrijednim priložima, recenzentima na objektivnoj pomoći i nastojanju da zbornik koji držite u rukama bude od što veće pomoći u vašem praktičnom kao i u znanstvenom i stručnom radu, a vama, dragi čitatelji, na povjerenju koje ćete nam ukazati čitajući ovo izdanje.

Urednici